

O POĀĀSĀ• A JMENINĀ•CH 47. TĀ•DNE

ĀšterĀ½, 27 listopad 2007

Bílo je kolem, bílo... Jak je u vás? Zdalipak se probouzíte do tmy a snĀ›hové krásy? Nebo je "tam u vás" jinak? Napište... RozhodnĀ› ke dnĀ›m druhé pĀ›le jedenáctého mĀ›síce chladné dny i noci patĀ›mí spíš., neĀ›¼ ty, kterš asi obklopují naše kamarádky napĀ›tmíklad v krajinách "dalekého amerického Západu". StejnĀ› neuvĀ›Ā›tmíitelné jsou pro StĀ›medoevropy i Vánoce novozélandské...

Cecilie (22. 11.) má starobylé jméno, pocházející z latiny. Jeho základem je slovo Caecus - coĀ›¼ znamená slepý, nebo krátkozraký, prostĀ› Ā›lovĀ›k, který špatnĀ› vidí, nebo nevidí vĀ›bec. Italsky se toto slovo Ā›tmeke cecco (Ā›ti Ā›eko) - co znamená nejen tedy slepý, nebo špatnĀ› vidící, ale i Ā›ech... (jak pĀ›tmíznaĀ›né!). NicménĀ› kdysi existovala Ā›ena jméno Cecilie, která se narodila v Ā›mímské patricijské rodinĀ› CecilĀ›, a uĀ›¼ jako malá tíhla ke kĀ›tesĀ›anské víĀ›e. Bylo to v době kdy se kĀ›tesĀ›ani pĀ›medhazovali lvĀ›m k pobavení davu. KdyĀ›¼ dívka dospĀ›la, provdali ji za pohanského chlapce Valerián. On ji velice miloval a tak nedalo Cecilii moc práce pĀ›tesvĀ›dĀ›it svého Ā›enicha, aby se nechal pokĀ›tmít i on. KdyĀ›¼ se pak Valerián vracel ze kĀ›tmu, uvidĀ›l stát vedle své Ā›eny andĀ›la, který jí podával rĀ›Ā›e. Tento záĀ›itek ho ovlivnil natolik, Ā›¼ stal jedním z nejhorlivĀ›jších kĀ›tesĀ›anĀ› a obrátil na víru i svého bratra Tiburtia. Ale byla to doba zlá a tak Valerián i jeho bratr Tiburtius byli nakonec lapeni a sĀ›ati. PĀ›mi zabavování jejich majetku narazili vojáci na Cecilii, která se jim neohroĀ›enĀ› postavila do cesty a ke své víĀ›e se pĀ›tmízna. CoĀ›¼ ovšem rozzuĀ›tmilo prefekta Amalchia, který akci Ā›tmídil a dal mladou Ā›enu hned v jejím domĀ› vsadit do vroucí vody. Tak jí pĀ›medal katovi, ale ani tomu se nepodaĀ›tmilo zabít. Šekl co ní celkem tĀ›tmíkrát a pak toho - z povĀ›rĀ›ivosti - radĀ›ji nechal. Cecilie pak zemĀ›tmela sama, ve svém domĀ› osamocená a zranĀ›ná. Cecilie musela být velmi umĀ›lecky zaloĀ›enĀ›, neb se stala patronkou hudby, hudebníkĀ›, chrámové hudby, pĀ›vcĀ›, varhaníkĀ›, varhanĀ›tmĀ› a básníkĀ›. Ve svĀ›tĀ› je toto jméno dost oblíbeno, u nás tomu tak není. Ale jedno je jisté: známá je panna Cecilka, pravá ruka farĀ›tme v Hošticích, jihoĀ›eské vísce proslavené ve filmech ZdeĀ›kaTrošky...Jo - slunce, seno.....ach, kdeĀ›¼e jim je konec! Klement (23. 11.) Ā›i Kliment. Toto jméno pochází z latiny a znamená mírný, milostivý, laskavý, neb vlídný... No nevím.. ten Kléma, který mĀ› vliv na naše dĀ›jiny, takový rozhodnĀ› nebyl. NicménĀ› existoval svatý Klement, Ā›i Kliment, který jednoho dne uslyšel kázání apoštola Barnabáše, které mu otevĀ›tmelo oĀ›i. Stal se z nĀ›j pĀ›tesvĀ›dĀ›ený kĀ›tesĀ›an a poĀ›inal si tak do dotáhl aĀ›¼ na papeĀ›¼e. (Jistá paralela ale stejnĀ› je, co?) Ovšem ten pĀ›vodní Klement byl následnĀ› poslán do vyhnanství a pracoval v mramorových dolech. DĀ›lníci, co tam dĀ›meli, trpĀ›li nesmírnou Ā›ízni. Klement si jednou všim jehnĀ›te, které na jednom místě hrabalo kopýtlem. ZaĀ›al tam kopat a ze země vytryskl velký pramen vody. To rozzuĀ›tmil dozorce a nechali ho napĀ›med uvĀ›znit a posléze hodit do moĀ›tme pĀ›tmivázaného ke kotvĀ›. Jeho pĀ›tmátelé pak jeho tĀ›lo v tichosti pohĀ›tmili. Svatý Klement se sta patronem Aarhusu, Sevilly, Compagne a Krymu, ale také kameníkĀ›, pracovníkĀ› s mramorem, klobouĀ›níkĀ› a námoĀ›tmníkĀ›. Díky onomu nedouĀ›enému truhlĀ›tmí z DĀ›dic na MoravĀ›, se u nás toto jméno velké oblibĀ› netĀ›ší. Emilie (24. 11.) není - jak by se nám mohlo zdát - slovanského pĀ›vodu. Ale pochází z latinského slova Aemilius - coĀ›¼ znamená soupeĀ›tmící nebo soutĀ›Ā›ící. No vidíte a zní tak mile. Existovala téĀ›¼ svatá Emília, byla jí Emilia de Vialar a byla kĀ›tesĀ›anskou mystiĀ›kou a celý svĀ›j Ā›Ā›ivot zasvĀ›tila Ā›meholnímu Ā›tmádu Kongregace Sv. Zjevení, který sama zaloĀ›ila. Celý Ā›Ā›ivot vyznávala prostotu a chudobu a a peĀ›ovala spolu s Ā›meholními sestrami o chudé a nemocné. Emilky se u nás stále tĀ›ší oblibĀ› a stejnĀ› je tomu tak i ve svĀ›tĀ›. Za všechny bychom mohli jmenovat Emily Bronteovou - anglickou spisovatelku, Emílii Vašáryovou - krásnou slovenskou hereĀ›ku a Emílii Kittlovou - slavnou operní pĀ›vkyni, známou ve svĀ›tĀ› jako Emma Destinová. KateĀ›tmína (25. 11.) je jméno Ā›tmecké a pĀ›vodně znĀ›lo Aikateriné. PozdĀ›ji bylo spojováno se slovem Katharos, coĀ›¼ znamená "Ā›istý". Ā›½enský rod pak znĀ›l CatharĀ› a odtud jiĀ›¼ byl jen krĀ›Ā›ek ke jménu Katharina. Ve skuteĀ›nosti to znamená (ve staroĀ›tmĀ›tinĀ›) "ta, která pĀ›tesnĀ› zasahuje tedy má pĀ›tesnou mušku, doveďe se dobĀ›tme strefovat. Patronkou tohoto jména byla nesmírnĀ› vzdĀ›laná KateĀ›tmín Alexandrijská. Byla - a nebudete tomu vĀ›Ā›tmít - i velmi vyĀ›tmĀ›ná. Ukecala v jedné debatĀ› padesát pohanských filosofĀ› tak Ā›¼e je obrátila na kĀ›tesĀ›anství. KdyĀ›¼ se to dovĀ›dĀ›l císaĀ›tm Maximus, nechal KaĀ›enku napĀ›med zbiĀ›ovat, pak vhořel hladomorny. Ale KateĀ›tmína nezemĀ›tmela, neb jí tam jídlo nosila holubice. Pak jí nechal rozemlít mezi dĀ›tmevĀ›nými koly pobity hĀ›tmeby, ale nejen Ā›¼e se kola rozpadla a dívka zĀ›stala nezranĀ›ná, ale ze široka i daleka tam chodili lidi a rozebírali kola na tĀ›tmísky, jimĀ›¼ pĀ›tmipisovali zázraĀ›nou moc. (Jak vidíte, povĀ›rĀ›ivost byla, je i bude.) Pak jí nechal císaĀ›tm stít hlavu do ní kat Ā›al, vytrysklo jí z tĀ›la místo krve mléko. Nakonec nezniĀ›itelnou Katku andĀ›lé odnesli na nebesa... Pro svou výmluvnost a schopnost argumentovat se stala patronkou studentĀ› a filosofĀ›. KateĀ›tmín bylo a bude mezi námi mnoho. PĀ›tmípomeĀ›me si ruskou carevnu KateĀ›tmínu Velikou, pak taky tu KĀ›ou, co se tak mocchtĀ›la vdávat, Ā›¼e uhnala i Ā›erta. N je letošní svátek pĀ›tmipadá zase na nedĀ›li a hádejte, co se stalo "Na tú svatú Katerinu, Katerinskú nedĀ›lu - no správnĀ›, pĀ›tmeci - zverbovali šohajĀ›ka na vojnu!" Artur (26. 11.) Jméno má pĀ›vod nejasný. Jazykologové se domnívají, Ā›¼e pochází z keltského názvu pro medvĀ›da, které zní Arth. Dá se vykládat i jako vznešený. Takový byl i bájný král Artuš (tedy anglicky arthur) pĀ›medsedající rytíĀ›tmĀ›m kulatého stolu. Jinak existoval i muĀ›edník Arthur, který Ā›¼il v 16. století ve Worcestershiru (Anglie), v té době se v Anglii "prali" katolíci a protestanti - a františkán Artur tedy skonĀ›il jako katolík - popraven. Jojo, tenkrát nebylo pro samé muĀ›edníky kam šlápnout. Jméno Artur si u nás doposud moc obliby neuĀ›¼ilo, ale poslední dobou je dávají svým miminkĀ›m rĀ›zné celebrity, tak snad poĀ›et ArturĀ› v Ā›eských, moravských a slezských luzích a hájích vzroste. Za všechny slavné Artury bychom mohli vĀ›novat tichou vzpomínku otci Sherlocka Holmese - tedy spisovateli Arthuru Connanu Doyleovi. Xenie (27. 11.) je jméno Ā›tmeckého pĀ›vodu. Slovo xenos znamená cizinec, nebo také host. My jej známe ve spojení "xenofobie" - tedy strach z cizích nebo neznámých lidí. Xenie je jméno pĀ›tmídné a znamená pohostinná, milující hosty, vítající hosty. U nás Xenie mnoho není, ale jedna se skuteĀ›nĀ› proslavila. Byla jí princezna Xenie z pohádkového seriálu o Arabelle. PĀ›vodnĀ› to mĀ›la být zlá

princezna- ale jak u 3/4 to v životě chodí, ani ona tak úplně zlá nebyla. Byla jen mladá a nerozumná. Život ji však poučil a tak se i ona polepšila a vlastně jsme ji všichni měli nakonec rádi. René (28. 11.) jméno k nám přišlo z Francie. Původně je z latiny a znělo Renatus - znovuzrozený. Je to moc hezké jméno a poslední dobou hojně miminkám dáváno. Co se týče svátce - existovali dva biskupové tohoto jména. Jeden byl z Angers a druhý ze Sorenta. Nicméně v lidovém podání oba nakonec splynuli v jedno a tak se dnes po něm neví, který byl ten pravý". Nicméně jméno René v Evropě i ve světě proslavil francouzský rod Anjou. (Kdo četl Těmi mušketyry, tak ví, o který jde). Toto jméno proslavil francouzský filosof René Descartes - a také slavný francouzský režisér - klasik světového filmu - René Clair. Pídeš